



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Jéggel fertőzik a várost*

Forrás:

Ar. Est

Bzp.
(Hely)

1913 VIII 27
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

614

Hely

Idő

"1913"

Személy

Helyszám

Jéggel fertőzik a várost

Panama vagy hanyagság?

— Az Est tudósítójától. —

Két és fél évvel ezelőtt, 1911 január hó 14-én értekezletre hivta össze néhai Vaszilievits alpolgármester az összes érdekelteket a jégkérdés szabályozása végett. A »jégkérdés« nem igen izgatta eddig a főváros lakosságát, legfeljebb a háziasszonyok bosszankodtak, ha néha nem kaptak jeget, vagy csak tuldrágon tudták a jégsekreányeket meg-tölteni. Hogy azonban a jéggel, amelyet naponkint vásárolnak, a baktériumok egész tömegét viszik be a lakásokba és hogy a fertőző betegségek egész raját terjesztik és élesztik, arra a szakembereken kivül kevesen gondolnak.

Pedig a jég sokkal nagyobb veszedelmet zudít a főváros lakosságára mint például a víz, vagy más élelmiszer, a melynek hamisítása ellen és tisztántartása érdekében oly sok hatósági intézkedés történik. A szakemberek már régen foglalkoznak

ezzel a dologgal, és éppen az említett jég-értekezleten terjesztettek az illetékes férfiak olyan jelentéseket elő, a melyek valósággal megdöbbentik az embert.

Antal Gyula tanácsnok előadta, hogy a negymennyiségben használt természetes jég milyen óriási veszedelem a főváros lakosságára. Ez a jég a főváros környékén elterülő rákosi réteken természetes fagyasz-melyeken egész nyáron állatok legelnek, szemetet raknak le és a melyeken a tisztaság legelemibb fogalmai is ismeretlenek. Ezeken a szennyes helyeken összegyülemlt és mesterségesen is összegyűjtött vízből készül a főváros háztartásaiban használt jég nagy része és hogy ez milyen veszedelem, azt annak idején Magyar-*revits* Mladen tisztii főorvos bizonyította, a ki az értekezleten szóról-
szóra azt mondotta, hogy:

»a Rákoson termelt jégről nagyon rossz jelentések vannak nálam a bakteriológiai intézettől. Fe vannak sorolva azok a helyek, honnan a sörfőzők számára és innen a főváros területére jeget szállítanak. Az alsó Jászberényi-ut melletti fekvő jégtermelő vízben minde-

centigramra 2.3 millió baktérium, a Corchus-testvérek termelőjének vizében 1 centigramra 880.000, az Emann egyik tavában 1.24 millió, a másikon 3 millió baktérium volt egy centigram vízben.«

»Eddig azért nem akarlam ezt a jeget betiltani, mert nem akarlam kalamitásoknak kitenni a sörgyártást. De mihelyt meggyőződést szerzünk arról, hogy a főváros közönsége részére e nélkül is elegendő a jég, egy percig sem fogunk habozni a rákosi tavak jégét betiltani, még pedig azért, mert ez a jég nem felel meg a közegészségügy követelményeinek. Nemcsak hallottam, de magam is meggyőződésem már róla, hogy nemcsak ipari célokra, hanem még élelmezeti célokra is használják ezt a jeget, beteszik a fröccsbe, jegeskávéba, fagyaltba is. Ilyen körülmények között szükséges, hogy a főváros közönsége műjéggel láttassék el.«

»Ezen vizekben, illetőleg az ott termelt jégben a minden hasonló természetű vízben feltalálható rothasztó, büzt terjesztő garlatinák vannak, a melyek nem engedik meg csak az ipari célra való használatot. Nem patogén természetűek, de szennyezve vannak mindenféle rothadó szerves anyagokkal.«

Dr. Vass Bernát, a fővárosi bakteriológiai intézet vezetője a tisztii főorvos e véleményéhez még hozzátette:

Ez nem zárja ki, hogy ugyanabban a vízben más, patogén természetű, tehát olyan baktériumok is ne legyenek jelen, a melyek betegségeket okoznak, tífuszt és hasonlót. Múltóztatnak tudni, hogy

milyen sokféle oka és módja van a tífusz terjedésének. Meggyőződésem szerint ezeknek egyike a természetes jég is. A jégben hónapokon keresztül megtartja életképességét a tífuszbacillus és még négy hónap múltán is képes fertőzni és tífuszt előidézni. Én állásomnál fogva azt az egyedül helyes álláspontot foglalom el, hogy a főváros a természetes jeget iparkodjék a használatból kizárni«.

Ezen az értekezleten megjelentek a sörgyárak képviselői is, a kik a leghevesebben elleneztek a természetes jégnek, a rákosi szennyvizet jegének elliltását, a mit egész nyiltan azzal indokoltak, hogy a sörgyárak kénytelenek vevőiknek jeget adni. A raktáros ad a vendéglősnek, a vendéglős ad jeget a mészárosnak, a hentesnek, a fűszeresnek. Egyik nem vesz a másiktól, ha nem kap tőle jeget, úgy hogy a sörgyár kénytelen a legolcsóbb helyen, akármilyen piszkos vízből is jeget beszerezni és ezt a koresmárosok, vendéglősök, hentesek és fűszeresek útján az egész városban elterjeszteni. Minthogy pedig nagy anyagi érdekük fűződik ahhoz, hogy ezen az állapoton semmit se változtassanak és minthogy a sörgyárak igazgatósági tagjai, a főváros törvényhatósági bizottságában is ülnek, sőt éppen azon az érte-

kezleten a sörgyárosokat azok képviselték, a kik hangadó tagjai a törvényhatósági bizottságnak is, természetesen hatástalanul hangzott el a tisztí főorvosnak, a bakteriológiai intézet igazgatójának, az illetékes tanácsnoknak megdöbrentő előterjesztése és minden maradt a régiben. Ma is behozzák a sörös hordók közé préselve a piszkos jeget, a mely bekerül a lakásokba és hozza magával azokat a veszedelmes bacillusokat, a melyekről a szakértők nyilatkoztak.

Elkészült egy szabályrendelet tervezete is, a melynek alapja az, hogy a főváros területén *csak ivóvíz céljára hatóságilag engedélyezett vízből legyen szabad jeget termelni* és ha valaki nem vízvezetéki vízből akar jeget termelni, úgy ehhez a tanács engedelmét kell kikérnie, a tanács pedig az engedélyt csak a víz előzetes bakteriológiai megvizsgálása után adhatja meg. Ez az egyetlen szakasz megvédelmezhetné a fővárost a legnagyobb veszedelemtől, azonban senki sem tudja, hogy miért sárgul ez a tervezet már két és fél esztendeje *Folkusházy* tanácsnok asztalfiókjában és miért maradt abba az egész akció, a mely annak

idején olyan nagy sikerrel kecsegtetett.

Vajjon a fővárosi protekció még a lakosság egészsége és élete árán is érvényesülhet és egyes gyárak érdekének százezrek egészségét is szabad feláldozni ?